

תעריפי ביול עיקריים בפנים הארץ

מחירון בתוקף מיום: 01.12.1958 עד יום: 31.12.1959

רקע ודגשים לקביעת התעריף

היוזמה להעלאת המחירים בסוף שנת 1958 מקורה במשרד הדואר, שהוציא הודעה לעיתונות ברוח זו:

תעריפי הדואר

יועלו ב-25 אחוז

מאת ש. אור, כתבנו בגליל
ירושלים, יום ב'. — תע-
ריפי הדואר יועלו בקרוב ב-
25% בעיד — על כך נודע
לכתבנו מחוגי הדואר.

בשנה האחרונה הגיעו ההכנסות מ-
שירותי הדואר ל-11.5 מיליון ל"י, מזה
בולי דואר 5.7 מיליון ל"י; גלויות
ואיגרות-אוויר — 1.3 מיליון ל"י;
הטבעת תוידואר — 1.7 מיליון ל"י
ודברי-דואר רשמיים 2 מיליון ל"י.
ההעלאה תוסיף איפוא לאוצר 2 מיל-
יון ל"י בערך.

על המשמר, 18 בנובמבר 1956

העלאת התעריפים, שנתפסה כצעד שרירותי שלא היה מחויב המציאות, נתקלה בביקורת ציבורית נוקבת:

אין הצדקה להעלאת תעריפי דואר !

כל עוד יקבע אצלנו שר האוצר את תעריפי הדואר ולא שר הדואר, אפשר לצפות שתעריפי פי הדואר יעלו אצלנו לעתים תכופות, בהתאם לצרכי קופת האוצר, ולא בהתאם למי סורת שלמענה הוצאו לפני כ־118 שנה בולי דואר הראשונים.

במאי 1840 כשסיר רונלד היל המציא את בול הדואר הראשון, בבריטניה, הייתה כנגד עיניו מטרה אחת: כיצד להפוך את משלוח המכתבים לדבר עממי ביותר וכראיה לכך: הופיע בול הדואר הראשון בערך נקוב **שני** אחת.

במדינת ישראל שונה המטרה לחלוטין: האחראים להכנסות המדינה משתדלים לכסות את מכסימום הגרעונות מהכנסותיו של משרד הדואר, שהוא עדיין אחד המשרדים המעטיב במדינה שהכנסותיו עולות על הוצאותיו.

יש למחות איפוא בחריפות נגד העלאת תעריפי הדואר מבלי להתחשב בצרכי הציבור.

חרות, 5 בדצמבר 1958

בדברי הביקורת ערערו הכותבים על הנימוקים שהעלה מנהל הדואר, והציגו עובדות שסתרו את טיעוניו:

ההסבר של מנהל הדואר להתיקרות החדשה איננו משכנע כלל. לדבריו תעריפי הדואר בישראל נמוכים בהשוואה לארצות אחרות וצריך, איפוא, להשוותם. אבל קודם כל זה איננו נכון מבחינה עובדתית. אין אנו יודעים לפי איזה שער עורך מנהל הדואר את חישוביו, אבל לפי שער החליפין הרשמי של 1.800 ל"י לדולר — יתברר, שרוב התעריפים אצלנו יקרים בהשוואה לארצות אחרות. אם, למשל, אגרת אויר מארה"ב לישראל עולה 10 סנט — הרי אנו משלמים בעד אגרת אויר מכאן לארה"ב 250 פרוטה, דהיינו 14 סנט. זהו כבר הבדל של ארבעים אחוז לרעתנו. מדוע אנו נדרשים עכשיו להוסיף עוד עשרים אחוז בטענת שוא, שהתעריפים שלנו זולים מדי?

הבוקר, 20 בנובמבר 1958

הביקורת על העלאת התעריפים המיותרת מצאה את מקומה גם על דוכן הנואמים בכנסת, שם התייחס נציג האופוזיציה למדיניות השרירותית של משרדי הממשלה:

בדבריימחאה נמרצים נגד העלאת החדשי של שרותי דואר וטלפון, אשר אין לה הצדקה פיסקלית, ומה עוד שהיא לא הובאה כלל לבירור מוקדם בכנסת ולאישורה, כנהוג לקראת כל העלאת שרותי הדואר, טלפון או חשמל — יצא אתמול בכנסת ח"כ זלמן סוזאייב, אגב נאומו בוויכוח, להצעת התקציב הנוסף, לשנת הכספים 1958/59, בסך 40,5 מיליון ל"י.

הנואם, שהסנה את ביקורתו ומחאתו נגד שר-האוצר, ציין שלא יתכן הדבר, כי בעיד שהכנסת יושבת על מדוכת התקציב הנוסף, ששר האוצר הביא בפניה, מחליט לפתע — ובאורח בלתי צפוי — משרד-הדואר על העלאת תעריפי הדואר וטלפון. מר סוזאייב ציין כי להעלאת החדשה הזאת לא היה תה שום הצדקה, מאחר ומשרד הדואר, המנהל את משרדו כמשק סגור, הפריש בשנת הכספים השיטסת סך 4.5 מיליון ל"י לצרכי פנסיה ופיצויים, עוד 11 מיליון ל"י לתמלוגים, נוסף לסכומים אחרים, שהופרשו מהכנסות המשרד, ובכל זאת נשאר עודף של 2.2 מיליון ל"י הכנסה על והוצאה. "אז מהי ההצדקה להעלות את מחירי הדואר והטלפון? האם כדי לכסות גרעונות משרדים אחרים? הלא במיוחד מוזהה ההעלאת החדשה כאשר רק בסברואר ש"ז הוצעו שירותי הדואר". הקשה הנואם. שהוסיף והקשה: "האם העלאת זו היא תקציב נוסף שני — לאחר ששר האוצר הביא לכנסת תקציב נוסף לתקציב הרגיל?". "מה עוד בכיסוי של שר-האוצר, איזו העלאת חדשה בתור?"

הבוקר, 20 בנובמבר 1958

למרות דברי הביקורת של העיתונאים, נאומי המחאה בכנסת, והתגובות הנזעמות של הציבור, התעקשו אנשי הדואר להעלות את מחירי השירות. התעריפים החדשים לתוך הארץ נכנסו לתוקף ב-1 בדצמבר 1958, וכחודש לאחר מכן הועלו גם תעריפי המשלוח לחו"ל.

תעריפי הדואר החדשים

תעריפי הדואר והטלפון בארץ יועלו מ-1 בדצמבר — מסר אתמול משרד הדואר. לגבי דואר ומברקים לחוץ-לארץ תחול ההעלאה מ-1 בינואר 1959. תעריפי הדואר החדשים בסנים הארץ יהיו: מכתבים עד 30 גרם — 120 פרוטות במקום 100. כל 30 גרם נוספים — 60 פרוטות במקום 50 עד 60 פרוטות — 60 פרוטות (50 קודם לכן). אחרות — 120 פרוטות. כתבי-עת ועיתונים עד 100 גרם — 40 פרוטות עד 40 פרוטות על כל 100 גרם נוספים. דברי דפוס — כל 50 גרם — 60 פרוטות.	לגבי חבילות עד ק"ג אחד — 250 פרוטות במקום 200 עד פח. שלושה ק"ג — 350 במקום 300 פרוטות עד 5 ק"ג — 500 במקום 400 פרוטות ועד 10 ק"ג — 750 במקום 600 פרוטות. מכתב אכספרס יעלה 500 פרוטות במקום 400 עד פח; שכירות תא-דואר לא תשתנה.
---	--

דבר, 26 בנובמבר 1958

התאמת הערכים הנקובים של בולי סדרת "מפעלות דואר"

בשלב בו התנהלו הדיונים סביב העלאת תעריפי הדואר, טיפלו אנשי השירות הבולאי בעיצוב סדרת בולים חדשה שהוקדשה לפעילויות הדואר, והייתה מתוכננת לצאת לאור בתחילת שנת 1959.

מיד עם קבלת ההחלטה על התעריפים החדשים יצא השירות הבולאי בהצהרה פומבית ולפיה יש בכוונתו להתאים את הערכים הנקובים של הסדרה החדשה כך שיתאימו למחירים המוגדלים.

מכתב רגיל
בארץ

דברי דפוס

דואר אוויר
לארצות הברית

דואר אוויר
לאירופה

התעריפים

מכתב רגיל בארץ (עד 30 גרם)

0.12 ל"י מ-01.01.1960	120 פרי' מ-01.12.1958	100 פרי' מ-05.12.1956
--------------------------	--------------------------	--------------------------

מכתב כבד בארץ (כל 30 גרם נוספים מעל למשקל הבסיסי)

0.06 ל"י מ-01.01.1960	60 פרי' מ-01.12.1958	50 פרי' מ-05.12.1956
--------------------------	-------------------------	-------------------------

גלויה

0.06 ל"י מ-01.01.1960	60 פרי' מ-01.12.1958	50 פרי' מ-05.12.1956
--------------------------	-------------------------	-------------------------

דבר דפוס (עד 50 גרם)

0.06 ל"י מ-01.01.1960	60 פרי' מ-01.12.1958	50 פרי' מ-05.12.1956
--------------------------	-------------------------	-------------------------

דבר דפוס כבד בארץ (כל 50 גרם נוספים מעל למשקל הבסיסי)

0.06 ל"י מ-01.01.1960	60 פרי' מ-01.12.1958	50 פרי' מ-05.12.1956
--------------------------	-------------------------	-------------------------

התעריפים

אגרת רישום

0.20 ל"י מ-01.01.1960	200 פר' מ-01.12.1958	150 פר' מ-05.12.1956
--------------------------	-------------------------	-------------------------

אגרת אקספרס

0.50 ל"י מ-01.01.1960	500 פר' מ-01.12.1958	400 פר' מ-05.12.1956
--------------------------	-------------------------	-------------------------

דוגמאות לדברי דואר מן התקופה

מכתב רגיל בארץ - 120 פר'

המכתב נשלח מפתח תקווה ב-16.08.1959 והודבק עליו בול זיכרון מסדרת יום העצמאות ה-11 בערך נקוב של 120 פר', אשר הונפק ב-11.5.1959.

מכתב רגיל בארץ - 120 פר'

המכתב נשלח מירושלים ב-10.12.1959 והודבק עליו בול זיכרון מסדרת יובלות בערך נקוב של 120 פר', אשר הונפק ב-25.11.1959.

מכתב רגיל בארץ - 120 פר'

המכתב נשלח מחיפה ב-18.02.1959. הודבקו עליו שני בולי זיכרון מסדרת מועדים לשמחה תשי"ט בערך נקוב כולל של 100 פר', אשר הונפקו ב-27.8.1958, ובול מן המניין מסדרת שבטים בערך נקוב של 20 פר', אשר הונפק ב-10.1.1956.

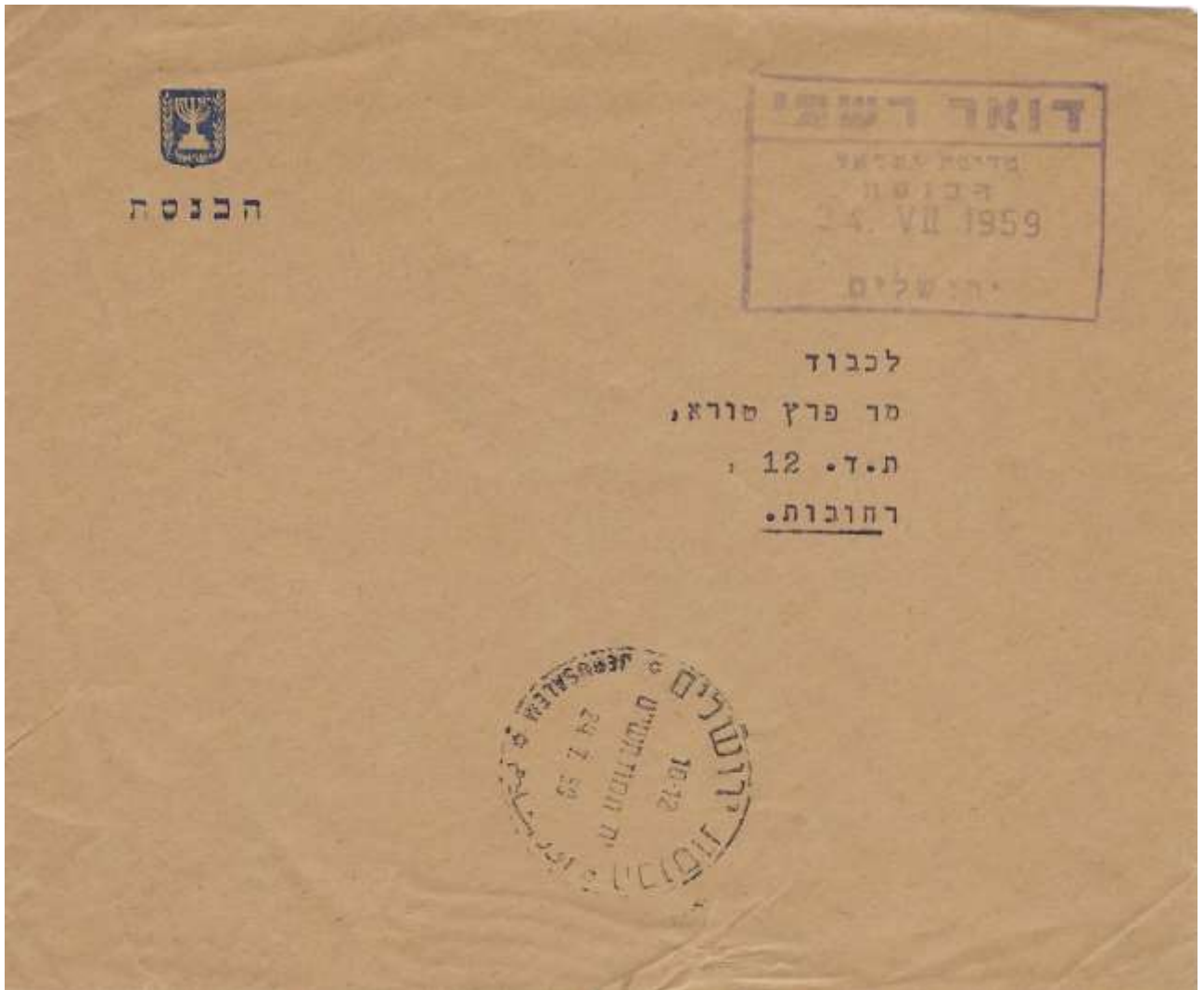
מכתב רגיל בארץ - 120 פר'

המכתב נשלח מטבריה ב-15.09.1959 והוטבעה עליו בבית הדואר חותמת מטיפוס "שולם" המעידה כי דמי הדואר שולמו במזומן על ידי השולח.

התשלום באמצעות חותמות מסוג "שולם" נועדו על פי הנהלים ללקוחות שהגיעו לבית הדואר עם חבילה של לפחות 50 מכתבים ודברי דואר למשלוח ושילמו עליהם במרוכז.

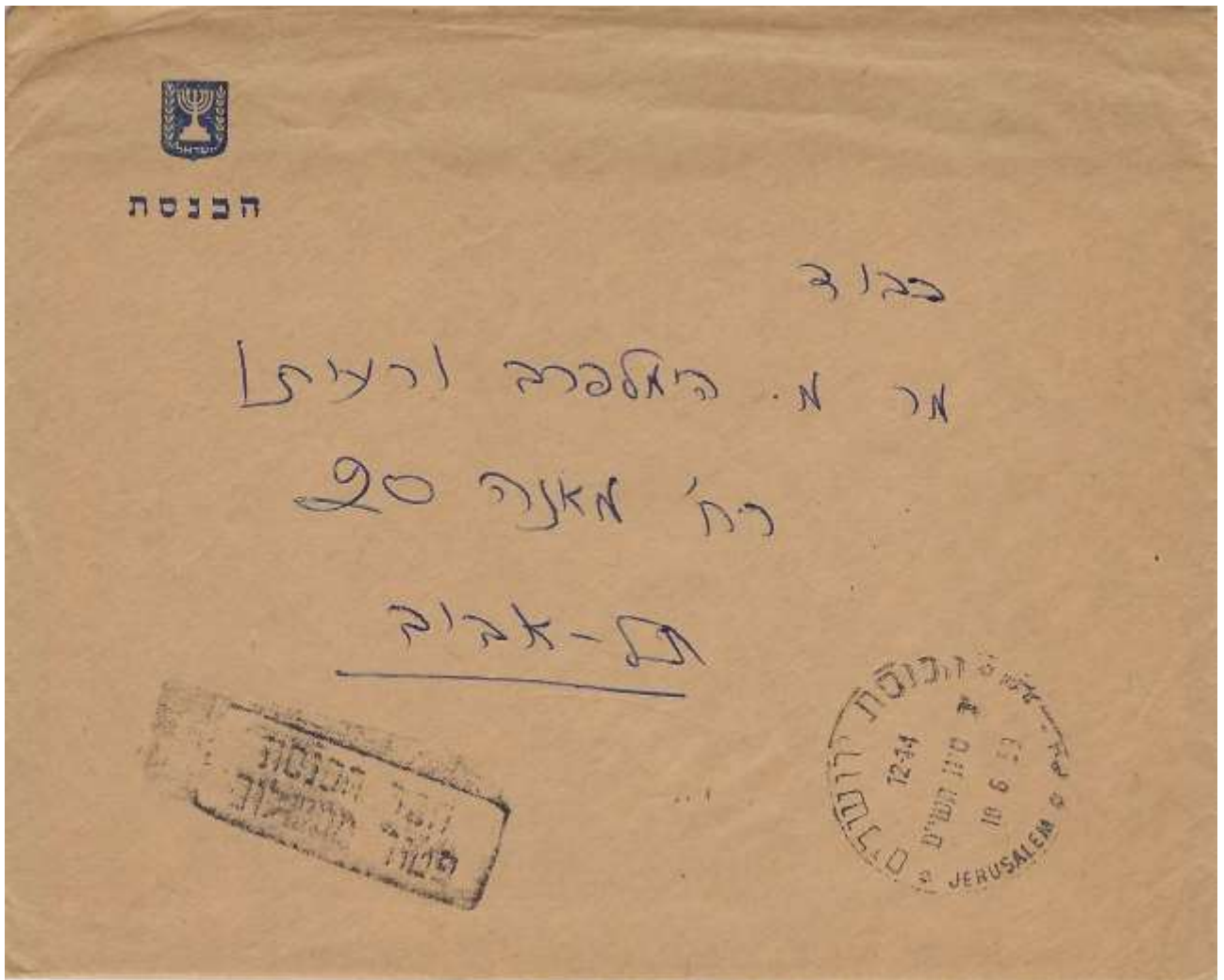
מכתב רגיל בארץ - 120 פר' (דואר רשמי)

המכתב נשלח על ידי מזכירות הכנסת מירושלים ב-24.07.1959, בלי שהודבקו עליו בולים כלל.

מאז ביטול השימוש בבולי שירות ב-1.5.1952, מכתב שנשלח כדואר רשמי על ידי גורמי ממשל היה פטור מביול מראש עבור העלות הבסיסית של משלוח מכתב רגיל בארץ.

מכתב רגיל של חבר כנסת - חינם

המעטפה נשלחה מבית הדואר של הכנסת בירושלים ב-18.06.1959. לצד חותמת בית הדואר הוטבעה על המעטפה החותמת המעידה כי מדובר במכתב שנשלח על ידי חבר כנסת, והוא פטור מתשלום.

דבר דפוס - 60 פר'

המעטפה שהכילה דברי דפוס נשלחה מתל אביב ב- 08.03.1959, והודבק עליה בול זיכרון מסדרת מפעלות הדואר בערך נקוב של 60 פר', אשר הונפק ב-25.2.1959.

דבר דפוס - 60 פר'

המעטפה שהכילה דברי דפוס נשלחה מתל אביב ב- 05.10.1959, והודבק עליה בול זיכרון מסדרת מועדים לשמחה תש"ן בערך נקוב של 60 פר', אשר הונפק ב-9.9.1959.

דבר דפוס - 60 פר'

הטופס המקופל נשלח ללא מעטפה מחדרה ב-07.01.1959, והוטבעה עליו חותמת ביול בערך נקוב של 60 פר'.

דבר דפוס - 60 פר' (דואר רשמי)

דבר הדפוס (שמשקלו עד 50 גרם), נשלח ללא מעטפה על ידי משרד החינוך מתל אביב ב-04.03.1959, בלי שהודבקו עליו בולים כלל.

מאז ביטול השימוש בבולי שירות ב-1.5.1952, מכתב שנשלח כדואר רשמי על ידי גורמי ממשל היה פטור מביול מראש עבור העלות הבסיסית של משלוח דבר דואר בארץ.

אגרת רישום - 200 פר' (דואר רשמי)

המעטפה נשלחה על ידי משרד ראש הממשלה בדואר רשום מירושלים ב-24.12.1959, בלי שהודבקו עליה בולים כלל.

מאז ביטול השימוש בבולי שירות ב-1.5.1952, מכתב שנשלח כדואר רשמי על ידי גורמי ממשל היה פטור מביול מראש עבור העלות הבסיסית של משלוח מכתב בארץ ועבור אגרת הרישום.

אגרת רישום - 200 פר' (דואר רשמי)

תוספת-לסופס 305	שם משפחה	סדרה	מס' זהות
לשנת מס' 1958	לואן - סאטא		9/5/190
פקיד השיטה			

תוספת א: פירוט ההכנסה הכוללת

1	2
ההכנסה החייבת במס בשיעורים רגילים	ההכנסה החייבת במס בשיעורים מיוחדים

הודרה 1 Hodera 07751

9/5/190

הטופס המקופל נשלח ללא מעטפה על ידי מס הכנסה בדואר רשום מחדרה ב-01.12.1959, בלי שהודבקו עליו בולים כלל.

מאז ביטול השימוש בבולי שירות ב-1.5.1952, מכתב שנשלח כדואר רשמי על ידי גורמי ממשל היה פטור מביול מראש עבור העלות הבסיסית של משלוח דבר דפוס בארץ ועבור אגרת הרישום.